

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z geografii na podstawie podstawy programowej, programu nauczania oraz podręcznika dla klasy ósmej szkoły podstawowej *Planeta Nowa*, rok szkolny 2025-2026

Wymagania na poszczególne oceny				
Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
I. Azja				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji wymienia kilka stref klimatycznych Azji wymienia największe rzeki Azji wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej rozumie znaczenie terminu <i>wulkan</i> odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji wymienia główne uprawy w Azji wskazuje położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia cztery nazwy wysp Archipelagu Japońskiego wymienia główne uprawy w Japonii wskazuje położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia główne uprawy w Chinach wskazuje położenie geograficzne Indii porównuje liczbę ludności Chin i Indii rozumie znaczenie terminu <i>slamsy</i> wymienia główne rośliny uprawne w Indiach wskazuje położenie geograficzne Bliskiego Wschodu wymienia nazwy kilku państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji wymienia główne formy ukształtowania powierzchni Azji omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji zna nazwy kilku elementów budowy wulkanu wymienia typy wulkanów i podaje wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa na podstawie mapy gospodarczej wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie charakteryzuje warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii przedstawia istotne cechy rolnictwa Japonii na podstawie określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie dostępnych źródeł przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego podaje przyczyny powstawania slamsów w Indiach omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji charakteryzuje cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji omawia płytową budowę litosfery wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji prezentuje informacje o największych erupcjach wulkanów i trzęsienia ziemi zna warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii omawia cechy gospodarki Chin przedstawia kierunki rozwoju gospodarczego Chin oraz ocenia ich znaczenie w gospodarce światowej przedstawia problemy demograficzne Indii omawia system kastowy w Indiach wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie omawia wpływ religii na życie muzułmanów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Azji charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie

	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu • omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej • przedstawia cele organizacji OPEC 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu 		
II. Afryka				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje położenie Afryki na mapie ogólnogeograficznej • wymienia skrajne strefy klimatyczne Afryki • wymienia największe rzeki i jeziora Afryki • wymienia główne uprawy w Afryce • wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki • wyjaśnia różnicę między <i>głodem</i> a <i>niedożywieniem</i> • wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem • wskazuje położenie geograficzne Kenii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki • wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów • charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki • wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce • charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki • charakteryzuje przemysł wydobywczy w Afryce • wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej • analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu • przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych • wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki • omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej • omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu • omawia gospodarkę w strefie Sahelu • omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych • przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki • omawia przyczyny niedożywienia ludności w Afryce • opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki • wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO • opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych • wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej • omawia przyczyny procesu pustyńnienia w strefie Sahelu • przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce • omawia skutki niedożywienia ludności w Afryce • omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce • omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce • wyjaśnia związki między warunkami gospodarowania w strefie Sahelu • przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim • przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki • określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii
III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje położenie geograficzne Ameryk wymienia nazwy kilku mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie rozumie znaczenie terminów: <i>tornado</i>, <i>cyklon tropikalny</i> wskazuje na mapie Aleję Tornad określa położenie geograficzne Amazonii omawia florę i faunę lasów równikowych wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki wymienia strefy klimatyczne Ameryki podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii omawia cechy klimatu Amazonii podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach na podstawie materiałów źródłowych ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej
<p>IV. Australia i Oceania</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje położenie geograficzne Australii i Oceanii wymienia największe pustynie Australii rozumie znaczenie terminu <i>basen arcyzyski</i> wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii przedstawia ludności Australii na podstawie różnych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii wymienia strefy klimatyczne w Australii opisuje wyjątkowość wód powierzchniowych Australii omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii i Oceanii przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych

V. Obszary okołobiegunowe				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych rozumie znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe</i> wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową omawia status prawny Antarktydy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia skutki zmian klimatu w środowisku geograficznym obszarów polarnych

Sposoby i formy sprawdzania wiedzy i umiejętności zawiera Statut ZE8 – Dział VI, Rozdział 7 – Ocenianie wewnętrzne.